

Naturstigen

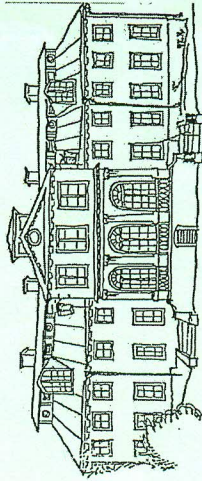
på

Jungfrusundsåsen

2009.1

Naturstigen har funnits på åsen sedan 1980-talet. Stigen börjar vid Ekebyhovs slott och går i en slinga runt åsen. Den går genom flera av de olika vegetationstyper som finns här. Texten i denna folder förklarar de olika naturtyper du passerar under vandringen. Följ kartan och de markeringar som finns längs stigen och du kommer att få en fin naturupplevelse.

Jungfrusundsåsen är en rullstensås och är en del av Uppsalaåsen som börjar i norra Hälsingland och slutar i havet utanför Landsort. Den består av grus, grus och grus. Berget går i dagen på många ställen.

Ekebyhovs slott köptes av Ekerö kommun 1980 för att vara en samlingspunkt för kommunens innevånare. Den intilliggande Jungfrusundsåsen avses bli ett naturreservat som skall skyddas och vara en gemensam resurs för alla de olika verksamheter som kommunens många föreningar bedriver.

FRILUFTSFÖRBUNDET
Mälardalen

Uelar av Mälardalen används som stenbrott och grustag för byggingen i hela länet. Den nuvarande skidbacken ligger i ett gammalt grustag som har fyllts igen.

Följ Naturstigen från de stora grindstolparna framför slottet. Märkena med den blåvite vandrar och de enbart blåvita märkena kommer att leda dig runt stigen på åsen. Stigen går längs smala stiggar och det går inte att ta sig fram med rullstol. Den är ungefär fem km lång och går att korta av på flera ställen.

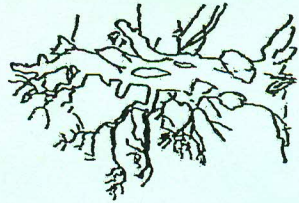
Du som börjar vandringen från skidbackens parkering läser detta stycke först.

Naturstigen med blåvita skyltar följer skogskanten och svänger av åt vänster när du kommit upp i skogen, för att strax svänga av åt höger upp mot vindskyddet som är punkt 4.

1 Nedanför trapporna framför slottet står två imponerande hästkastanjer. De kommer ursprungligen från Grekland men odlas hos oss som park- eller alléträd. På trappstegen ser man ofta vårens första huggormar.

Fortsätt åt vänster på vägen mot stallet och sväng av åt höger längs parkeringen.

2 När du är halvvägs över fältet ser du en stor skogsek på fältet en bit bort. Den är cirka tio meter i omkrets, men det finns ännu större ute på Gällstaö.

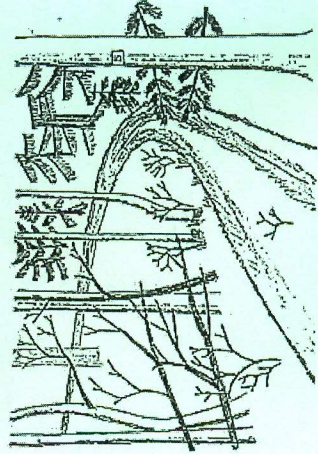
I toppen på denna ek har det funnits ett fiskjusebo. Man kan fortfarande se resterna om man följer stigen längs skogskanten fram till trädet.

Naturstigen fortsätter rakt upp i backen efter fältet. Cirka femtio meter efter den vita stugan svänger stigen in i skogen. Följ märkningen.

3 På vägen upp till stogens högsta punkt gick du över en mycket slät håll. Det är ett ställe som har slipats ner av inlandsisen. Utsikten här uppifrån försvann för länge sedan när träden växte upp. I stället kan du studera de många enar som finns här uppe på det torra berget. Plocka och torka enbären. De ger en delikat smak åt alla köttträtter.

4 Vindskyddet är ett populärt ställe att ta en fikapaus vid eller skydd för dåligt väder. När det byggdes fanns det en öppen glänta framför. Många av Friluftsförbundets barngrupper använder vindskyddet i sina verksamheter, även för övernattning.

5 På höger sida finns ett av de få surhål som finns på åsen. Eftersom åsen består av grus sjunker vattnet lätt undan. Den gamla markeringen har täckts över av trädet och syns nu endast som en fyrkant i barken.

Skogen på ömse sidor om stigen är resultatet efter en skogsbrand för unge-

får femtio år sedan. Den högra delen planterades med gran, den vänstra delen är självsådd med mest asp.

6 Vid stigkorsningen börjar en fritt vuxen tallhed som numera har växt upp så att det tidigare helt öppna området nu är ganska tät. De vuxna träden är alla lika tjocka eftersom de började växa upp samtidigt efter branden.

Här kan man korta av Naturstigen och välja ridstigen åt vänster tillbaka till orienteringstavlan.

7 Här nedanför bergknallen finns resterna efter en gammal eldstad med en krans av stockar. Det är bara tjugo år sedan den byggdes. Svårt att hitta den? Naturen tar tillbaka. Allt ni sett hittills visar att naturen förr eller senare vinner.

Nu har du kommit lite högre upp och ljun- och blåbärsriset har ersatts av ljun och vitlav som breder ut sig över stora ytor.

8 De stora myrstackarna kan innehålla mer än en miljon myror tillsammans. De är alla släkt med varandra, annars hade de bekämpat varandra. Besök platsen på våren när snön smälter undan. Då sitter myrorna i stora klasar för att värma upp sig efter vintern. Det finns 70-80 olika myrarter i Sverige. Rariteter som den blodröda rövarmyran och den cederdoftande trädmyran finns här ute på Ekerö. Många insekter och fjärilar lever ihop med myrorna och får hjälp av dem.

9 Utsikt mot Mälarens utlopp. Härifrån kan man se Lovö och höghusen i Stockholm långt bort mot horisonten.

Så långt borta men ändå så nära. Har du tur får du syn på fiskgusen som spanar efter fisk från sin plats uppe i skyn. Du kanske även kan se kungens hatt som har givit namn åt ön framför dig, Kungshatt. Högst upp ovanför branten på den högra sidan finns den.

10 Våtmarker – mossar, kärr, grunda sjöar och så vidare – har på 1900-talet ansetts vara utan värde och man har dikat ut och torrlagt många av dem. Våtmarkerna behövs för den ekologiska balansen. Eftersom gruset dränerar åsen så väl finns det inte någon sjö eller bäck här.

Längs vägen tillbaka till orienteringstavlan ser du gropar efter större och mindre grustag. På bara tjugo år har kanterna sjunkit ihop och växtligheten har tagit över de tidigare öppna såren i naturen.

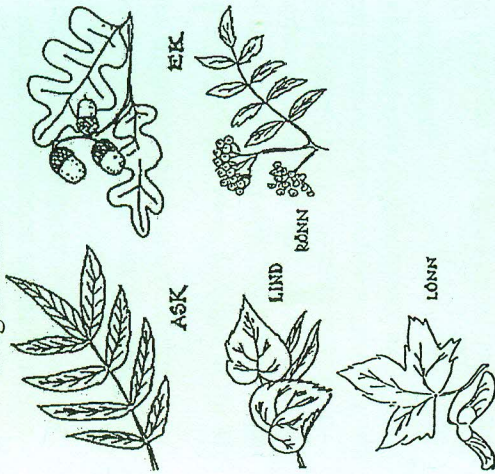
11 Det stora lärträdet ser ut att hålla på att välta. Så har det sett ut i minst trettio år. Varför det lutar kan man fundera över. En av Friluftsförbundet's ungdomsgrupper har mått lutningen under några år och den ökar inte. Trädet kommer att stå kvar länge till.

Om du fortsätter ut över fältet, i stället för att gå mot till parkeringen vid skidbacken, fortsätter Naturstigen vidare till Ekebyhovs slott och parken.

Den här stora åkern har varit sjöbotten. Alla avlagringarna har gjort den bördig och fri från sten. Kan du skilja på de fyra sädeslagen?

12 Allén består av fem trädslag; ask, ek, lind, rönn och lönn. Känner du igen dem?

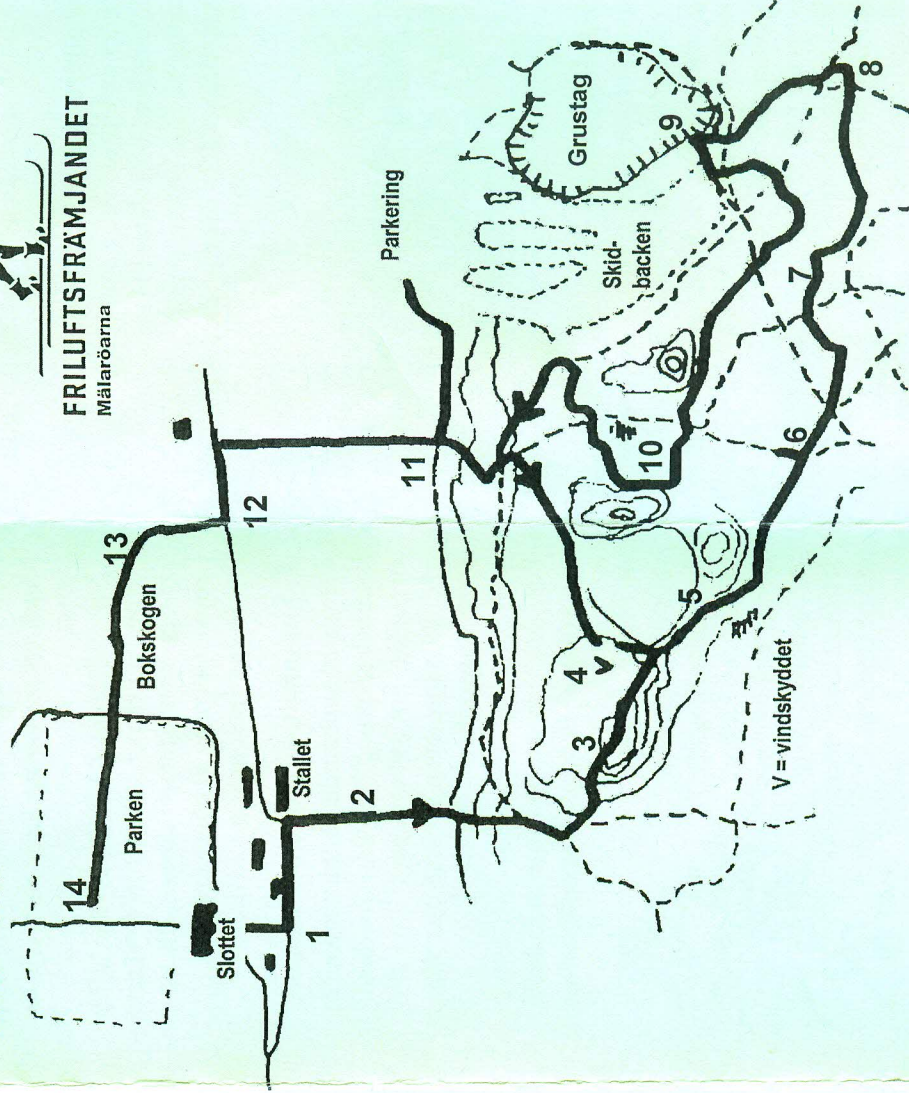
13 Bokskogen i Ekebyhovsparken är troligen Europas nordligaste självförnyande bokskog. Marken i en bokskog är nästan helt fri från växter eftersom bokens blad hindrar allt solljus att komma igenom. Mellan slottet och dansbanan växer en ensam jättestor blodbok.

Det påstås att alla Sveriges växande trädslag finns representerade i parken och skogen runt om. Promenera runt och försök känna igen de många trädslagen.

14 Den gamla fruktodlingen inventerades för några år sedan och man upp-

täckte att där fanns flera gamla äpplesorter som man trodde var borta. Nu ingår äppleodlingen i en landomfattande genbank för att skydda de gamla sorterna. Det är fler än Kristina som vill spara den gamla astrakanen.

Naturstigen drivs av Friluftsförbundet Mälåroarna i samarbete med Ekerö kommun. Den nuvarande uppmärksningen av stigen har gjorts med hjälp av Mälåroarnas TVM-grupp våren 2007. Friluftsförbundet's lokalavdelning på Mälåroarna har drygt 1100 medlemmar, februari 2009.

Med cirka sjuttio ledare bedriver vi en mångfald aktiviteter för alla åldersgrupper.

Vill du bli medlem eller få mer information kan du kontakta vårt medlemsombud Göran Rydeberg på telefon 08-56034782. Han kan kontaktas på goran.rydeberg@friluftsförbundet.se Information om aktuella aktiviteter kan du få på www.friluftsförbundet.se/malåroarna

FRILUFTSFÖRBUNDET
Mälåroarna